

Polskie Towarzystwo Leśne, które istnieje 128 lat, ma aktualnie ponad 4,5 tys. członków. Zrzeszeni są oni w 19 oddziałach, wśród których najliczniejszymi są: nadnotecki (485 osób), w Katowicach (444 osoby), w Lublinie (390 osób), w Toruniu (358 osób) i w Krośnie (331 osób). Warto podkreślić, że

w bieżącym roku nastąpiło połączenie dwóch oddziałów PTL i powstał Oddział Świętokrzysko-Radomski. Jednocześnie wśród członków PTL 505 osób to kobiety (11,3%), a 203 osoby to uczniowie i studenci (4,6%).

Nie przypadkiem na miejsce tegorocznego spotkania wybrano Polańczyk i Zalew Soliński. 110 Zjazd Delegatów PTL posiadał szczególną rangę gdyż, jak co cztery lata, miał charakter sprawozdawczo-wyborczy. Jego przewodniczącą była **Anna Bondar-Zabiciel**, pełniąca funkcję przewodniczącej Oddziału PTL w Krośnie.

Sala konferencyjna ośrodka „ATRIUM” w Polańczyku, usytuowanego na półwyspie Jeziora Solińskiego zwanego „Bieszczadzkim morzem”, zgromadziła ok. 250 uczestników 110 Zjazdu Delegatów PTL.

110 Zjazd Delegatów PTL – w scenerii jesiennych Bieszczadów

Obradom tegorocznego Zjazdu Delegatów PTL przewodniczyła **Anna Bondar-Zabiciel** – przewodnicząca Oddziału PTL w Krośnie.

W dniach 15-17 września br. zebrało się 250 uczestników Zjazdu, którzy w pierwszym dniu wysłuchali referatów w ramach sesji naukowej pt. „Lasy Bieszczadów – wczoraj, dziś i jutro”. Wiodące referaty tej sesji wygłosił prof. **Krystyna Przybylska** i dr **Stanisław Zięba** z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, prof. **Zbigniew Głowaciński** z PAN oraz dr **Tomasz Winnicki** z Bieszczadzkiego Parku Narodowego. Natomiast prognozy rozwoju leśnictwa w Bieszczadach były przedmiotem wystąpienia dyrektora RDLP w Krośnie **Edwarda Balwierczaka**.

W interesujący sposób problematykę ochrony przyrody oraz łowiectwa i historii bieszczadzkiego leśnictwa przedstawili: z-ca dyrektora RDLP w Krośnie **Marek Marecki** i dyrektor Bieszczadzkiego PN **Wojomir Wojciechowski** wraz z dr. **Stanisławem Kucharzykiem**. Jednocześnie wiele uwagi poświęcono kulturowej roli lasu i leśnictwa w tym regionie, czego wyrazem były prezentacje dr. **Edwarda Marszałka** z RDLP w Krośnie i **Marii Marciniak** z Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku. Kończącym akcentem sesji referatowej było wystąpienie przewodniczącego ZG PTL prof. **Andrzeja Grzywacza**, który podkreślił rolę i znaczenie „Sylwana” – istniejącego od 190 lat najstarszego polskiego czasopisma leśnego. O randze tego cennego periodyku świadczy fakt wpisania go w bieżącym roku na prestiżową Listę

filadelfijską, na której znajdują się czasopisma o wyjątkowej wartości naukowej.

Ważną postacią związaną z Podkarpaciem był Henryk Strzelecki, z którego inicjatywy zostało założone Galicyjskie Towarzystwo Leśne. Był on zarządcą lasów sapieżyńskich w Krasicy w latach 1856-66. Jednocześnie założył on i prowadził szkołę dla leśniczych. W 1882 r. z jego inicjatywy we Lwowie zwołano Pierwszy Walny Zjazd Galicyjskiego Towarzystwa Leśnego. Prezesem został wybrany hrabia Roman Potocki, właściciel dóbr łańcuckich, a wiceprezesem został inicjator powstania Stowarzyszenia – Henryk Strzelecki. Galicyjskie Towarzystwo Leśne w 1925 r. przyjęło nazwę Polskie Towarzystwo Leśne. Dla uczczenia pamięci tego wybitnego leśnika w ramach 110 Zjazdu Delegatów PTL liczna grupa uczestników złożyła wianki kwiatów na jego grobie na Cmentarzu Łyczakowskim we Lwowie.

W Stowarzyszeniu tym kolejnymi prezesami byli właściciele ziemscy, których wyróżniały nowoczesne formy gospodarki leśnej. PTL odegrało bardzo istotną rolę w okresie międzywojennym i miało istotny wpływ na kierunki rozwoju leśnictwa w niepodległej Polsce. Okres II wojny światowej i okupacji hitlerowskiej spowodował przerwanie działalności, którą PTL wznowiło w 1946 r. Aktualnie Polskie Towarzystwo Leśne zrzesza głównie leśników, jednak należą do niego również przedstawiciele różnych profesji, dla których sprawy związane z lasami i polskim leśnictwem są bardzo istotne.

Drugi dzień Zjazdu poświęcony był objazdowi terenowemu i zapoznaniu się z problematyką gospodarki leśnej w Bieszczadach. Szczególną uwagę poświęcono tak charakterystycznemu dla tego regionu systemowi wypalania węgla drzewnego, a także zagrożonym drzewostanom świerkowym w Dolinie Sanu. Jednocześnie uczest-

nicy Zjazdu mieli okazję podziwiać rezerwat „Sine Wiry” oraz Dolinę Łopienki. Wyjątkową atrakcją dla wszystkich był przejazd Bieszczadzką Kolejką Leśną oraz zapoznanie się z fragmentem międzynarodowej ścieżki edukacyjnej Udawa – Balnica.

Warto również podkreślić, że w ramach prezentacji wyjątkowych walorów przyrodniczych Bieszczadów gospodarze Zjazdu zapewнили wejście na Poloninę Wetlińską, a także zobaczenie „lasu medialnego”, czyli lasu sadzonego przez znane postacie ze świata kultury, polityki, prasy, radia i telewizji. Nawigacją do wszechobecnej historii regionu było odsłonięcie obelisku w leśniczówce Brenzberg, upamiętniającego Polaków pomordowanych tu przez ugrupowania UPA. Jednocześnie uczestnicy Zjazdu zainteresowani bogatą tradycją, kulturą i historią Bieszczadów mogli podziwiać Kalwarię Paclawską, zamek w Krasicy oraz zabytkową drewnianą cerkiew w Smolniku.

Szczególnym akcentem tegorocznego Zjazdu była wizyta części uczestników we Lwowie. Kluczowym jej punktem był Cmentarz Łyczakowski i złożenie kwiatów oraz zapalenie zniczy na grobach leśników, dzięki którym powstało Galicyjskie Towarzystwo Leśne: Henryka Strzeleckiego, Piotra Hirscha i Emila Hołowieckiego. Wyjątkową atrakcją podczas tej wizyty było również odwiedzenie Krajowej Szkoły Lasowej oraz zwiedzanie urokliwych zakątków lwowskiej Starówki.

Trzeci dzień Zjazdu miał istotne znaczenie dla funkcjonowania i przyszłości Polskiego Towarzystwa Leśnego. Otwarcia obrad doko-

Stela nagrobna Henryka Strzeleckiego – założyciela, dożywotniego wiceprezesa i członka honorowego Galicyjskiego Towarzystwa Leśnego.

nał wielokadencyjny przewodniczący Zarządu Głównego prof. dr hab. Andrzej Grzywacz. W swym wystąpieniu podkreślił rolę stowarzyszenia w życiu społeczności leśnej, a także prestiż w społeczeństwie. Wyrazem rangi jego jest również nadanie imienia Polskiego Towarzystwa Leśnego: Arboretum Warmii i Mazur w Kudypach i Technikum Leśnemu w Biłgoraju. Szczególna uroczystość nastąpi w dniu 15 października br. na terenie Bartoszyce (RDLP w Olsztynie), gdzie w Grzędzie szkoła podstawowa zyska PTL, jako swego patrona.

Alfred Hałasa – wieloletni były prezes Naczelnej Rady Leśnej został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Wręczał go przewodniczący PTL prof. Andrzej Grzywacz.

Podsumowania działalności oddziałów PTL dokonał sekretarz ZG PTL dr inż. **Jan Łukasiewicz**. Przedstawił on dane, według których w ramach Towarzystwa działa 5 komisji funkcjonalnych i 10 komisji problemowych. Podkreślił on, że *większość komisji działa aktywnie, a niektóre wzorcowo, lecz kilka innych pozostaje w stanie „uśpienia”*. Czas więc zmobilizować ich członków do efektywnej działalności. Z zadowoleniem zauważył, że ogólna liczba członków PTL w skali kraju wzrasta.

Następnie przeprowadzono wybory, w wyniku których wybrano 29-osobowy Zarząd Główny PTL, którego na kolejną kadencję przewodniczącym został prof. dr hab. Andrzej Grzywacz. Warto podkreślić, że w skład Zarządu Głównego weszli również tak wybitni przedstawiciele nauki leśnej, jak prof. dr hab. **Andrzej Kłoczek** i prof. dr hab. **Tomasz Zawila-Niedźwiecki** – dyrektor Instytutu Badawczego Leśnictwa. Prof. Andrzej Kłoczek decyzją kapituły otrzymał szczególnie prestiżowe wyróżnienie PTL – Medal *Pro Bono Silvae*.

Całość Zjazdu, nie tylko kulaarowych obrad, zdominował problem wyjątkowej wagi dotyczący „losów przejścia pod budżet państwa” polskiego leśnictwa. O wadze tej kwestii może świadczyć obecność i wystąpienie na Zjeździe dyrektora generalnego Lasów Państwowych dr. inż. **Mariana Pigana**. Wszyscy obecni jed-

Jednym z punktów objazdu terenowego było zapoznanie się z charakterystycznym elementem bieszczadzkiego krajobrazu – tradycyjnym wypalaniem węgla drzewnego w retortach.

nomyślnie uchwilił stanowisko w tej sprawie, którego tekst publikujemy poniżej.

W podsumowaniu Zjazdu zdecydowano, że przyszłoroczny Zjazd Polskiego Towarzystwa Leśnego odbędzie się w Warszawie. Wszystkich zainteresowanych i sympatyków serdecznie zapraszamy.

ARTUR SAWICKI

Polskie Towarzystwo Leśne, Oddział w Warszawie

Polskie Towarzystwo Leśne – stowarzyszenie działające od 1882 r., liczące obecnie ponad 4500 członków, w poczuciu troski i odpowiedzialności za stan polskiej przyrody i lasów zdecydowanie sprzeciwia się próbie włączenia Lasów Państwowych do sektora finansów publicznych, widząc w tym realne zagrożenie dla realizowania w gospodarce leśnej konstytucyjnej zasady zrównoważonego rozwoju.

W świecie i w Polsce rośnie znaczenie lasów nie tylko jako źródła zasobów surowców determinujących rozwój cywilizacyjny, ale także realizujących dziesiątki innych funkcji niezbędnych do zachowania ciągłości życia na Ziemi.

Lasy Polskie, spełniające wielorakie – ochronne, społeczne i produkcyjne – funkcje na poziomie wspólnotowym, krajowym, regionalnym i lokalnym są: fundamentem życia przyrodniczego i rozwoju cywilizacyjnego społeczeństwa.

Potrzeba czynnej ochrony ekosystemów leśnych znalazła wyraz w konwencjach międzynarodowych i polityce Unii Europejskiej, czego przykładem są konwencja klimatyczna, konwencja o różnorodności biologicznej i dyrektywy – siedliskowa i ptasia, budujące program Natura 2000.

Prowadzona w Polsce przez dziesięciolecia odpowiedzialna i skuteczna polityka i gospodarka leśna zaowocowały wyznaczeniem na 38% arełu polskich lasów obszarów Natura 2000, a wcześniej licznych parków narodowych, rezerwatów i parków krajobrazowych, efektywnie chroniących całe zasoby leśne, w tym różnorodność genów, gatunków, siedlisk i krajobrazów.

Dotychczasowe osiągnięcia Lasów Państwowych, tak wysoko doceniane na arenie międzynarodowej, mogły być uzyskane między innymi poprzez ich samodzielność finansową. Ustrój polskich Lasów Państwowych, w tym system ich finansowania, to przykład mądrej i udanej transformacji ustrojowej ostatnich 20 lat. Wypracowane w tym czasie cele i zadania leśnictwa umożliwiły nie tylko skuteczną ochronę polskich zasobów leśnych i ich stały wzrost – ale także rozwój gospodarczy kraju.

Również wcześniej, w ciągu 90 lat istnienia Lasów Państwowych, Państwo Polskie rozumiało specyfikę gospodarki leśnej, nie włączając jej świadomie do sfery finansów publicznych.

Specyfika zarządzania zasobami przyrody w sytuacji zachodzących globalnych zmian klimatycznych i coraz częściej występujących klęsk żywio-

lowych, jak huragany, pożary, susze, gradacje owadów, powodzie itp. wymaga szybkiego i sprawnego reagowania na skutki tych zmian i zjawisk. Pozbawienie Lasów Państwowych narzędzia skutecznego zarządzania finansowego w tych sytuacjach doprowadzi do zwielokrotnienia tych skutków i nieodwracalnej deprecjacji ekosystemów leśnych.

Lasy Państwowe muszą posiadać rezerwy finansowe, gdyż nigdzie na świecie nie ubezpiecza się zasobów leśnych z powodu zbyt wysokiego ryzyka wystąpienia negatywnych zdarzeń. Nieznane są również przykłady efektywnego funkcjonowania organizacji gospodarczych, które nie dysponują rezerwami i bieżącymi środkami obrotowymi – dlatego też polski model zrównoważonego leśnictwa wymaga zdecydowanie innego aniżeli budżetowy systemu finansowania.

Dokonane w ostatnich latach zmiany w finansowaniu leśnictwa w Czechach, na Słowacji czy w Niemczech, polegające na pozbawieniu lasów państwowych samodzielności finansowej, szybko doprowadziły do deficytowości leśnictwa i trudnych do odwrócenia zmian w środowisku a także pociągnięty za sobą negatywne skutki społeczne.

Realizując rozwój pozaprodukcyjnych funkcji lasu, w szczególności ochronę przyrody, edukację ekologiczną, masową turystykę i wypoczynek – Lasy Państwowe ponoszą znaczne wydatki finansowe bez możliwości ich zrekompensowania. Przejście na planowanie i finansowanie budżetowe, w obecnej i przewidywanej na najbliższe lata polityce minimalizowania wydatków budżetowych, musi doprowadzić do zaniechania realizacji tych funkcji i trudnych do odrobienia strat w ekosystemach.

System finansowy LP ma cechy systemu motywacyjnego. Eliminacja samodzielności finansowej zniweczy wolę doskonalenia, która w lesie decyduje o sukcesie gospodarczym i wyniku finansowym.

Polskie Towarzystwo Leśne apeluje, aby w imię odpowiedzialności za polską przyrodę i zachowanie jej walorów dla przyszłych pokoleń oraz zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego państwa, nie niszczyć sprawdzonego w praktyce modelu funkcjonowania Lasów Państwowych pod presją bieżących potrzeb ograniczenia deficytu budżetowego.

Polskie Towarzystwo Leśne uważa, że leśnictwo polskie, rozumiejąc trudną sytuację budżetu, nie powinno uchylać się od partycypacji w ograniczaniu deficytu finansów publicznych – jednak cena, którą Lasy Państwowe musiałyby ponieść, nie może doprowadzić do pogorszenia ich stanu w stopniu, który ograniczyłby spełnianie ich funkcji teraz i w przyszłości.